

2026-01-22
Fi2026/00137**Finansdepartementet**Myndigheten för digital förvaltning
Box 14
851 02 Sundsvall

Uppdrag till Myndigheten för digital förvaltning att föreslå en samverkansstruktur för utveckling av tjänster för data och artificiell intelligens

Regeringens beslut

Regeringen ger Myndigheten för digital förvaltning (Digg) i uppdrag att lämna förslag på en nationell samverkansstruktur för myndigheter och andra aktörer i syfte stärka Sveriges förmåga att kontinuerligt och över tid utveckla säkra och effektiva tjänster för data och artificiell intelligens (AI).

Myndigheten ska också analysera och föreslå vilka komponenter och system som bör utvecklas eller vidareutvecklas i syfte att förbättra de förvaltningsgemensamma förutsättningarna för att ge dataanvändare tillgång till data på ett samordnat, säkert och effektivt sätt.

För uppdraget får Digg under 2026 använda högst 3 000 000 kronor som ska redovisas mot det inom utgiftsområde 22 Kommunikationer för budgetåret 2026 uppförda anslaget 2:7 Digital förvaltning, anslagsposten 2 Digital förvaltning.

Digg ska senast den 29 maj 2026 lämna en skriftlig redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Finansdepartementet).

Bakgrund

Regeringen beslutade i maj 2025 om en digitaliseringsstrategi (Fi2025/01181). Strategin innehåller bl.a. strategiska, digitaliseringspolitiska mål inom fem specifika områden och tre strategiska horisontella mål som rör AI och ny teknik, tillgång till data respektive säkerhet. Enligt målet om AI och ny teknik ska AI och andra framväxande tekniker i Sverige användas och utvecklas för att driva samhällsnytta, hållbar utveckling, konkurrenskraft och

innovation. Målet om data innebär att Sverige ska ha en robust och säker nationell datainfrastruktur som möjliggör standardiserad, effektiv och hållbar delning och användning av data, där den personliga integriteten värnas. För att uppnå målen behöver det finnas stödfunktioner för svenska myndigheter, universitet och högskolor samt företag vid utveckling av tjänster för data och AI. Det behöver också vara möjligt för svenska myndigheter och företag att på ett säkert och effektivt sätt få tillgång till data, t.ex. för att utveckla AI-modeller.

Regeringen anser att offentlig data ska vara en bred värdeskapande resurs för samhället, som bidrar till innovation, transparens och effektivitet. I betänkandet Fler möjligheter till ökat välbefinnande (SOU 2025:96) framhåller Produktivitetskommissionen att data behöver tillgängliggöras på ett bättre sätt än i dag för att olika offentliga och privata aktörer ska kunna använda den för att utveckla nya lösningar. Regeringen har tillsatt en utredning om integritetsbevarande metoder för en mer datadriven och samverkande förvaltning (dir. 2025:64). Syftet med utredningen är att öka den offentliga förvaltningens förmåga att dela data, samtidigt som skyddet för uppgifterna upprätthålls.

När aktörer inom den offentliga förvaltningen tillgängliggör data sker det många gånger genom att data överförs till dataanvändaren. Det bedöms dock finnas ett ökande behov av tjänster och infrastrukturer som gör det möjligt att tillgängliggöra data utan att den överförs från ett it-system till ett annat, bl.a. till följd av EU-lagstiftning, såsom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/868 av den 30 maj 2022 om europeisk dataförvaltning och om ändring av förordning (EU) 2018/1724 (dataförvaltningsakten) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/327 av den 11 februari 2025 om det europeiska hälsodataområdet.

I Europeiska kommissionens meddelande till Europaparlamentet och rådet om en dataunionsstrategi (COM(2025) 835 final av den 19 november 2025) beskrivs planerade satsningar på tjänster som datalabb för att öka kvaliteten på data samt underlätta för företag och forskare att få tillgång till data för AI. Den offentliga förvaltningen behöver därför utveckla sin förmåga att på ett säkert och effektivt sätt tillgängliggöra data genom sina egna it-miljöer, t.ex. genom s.k. säkra behandlingsmiljöer. På så sätt kan de offentliga aktörer som tillgängliggör data behålla kontrollen över dataanvändningen. För att kunna upprätthålla en lämplig skyddsnivå behöver skyddet för uppgifterna kunna

anpassas efter de data som görs tillgängliga, t.ex. genom begränsningar i fråga om vilken krets som ges tillgång till vissa data. Vidare behöver utvecklingen av hur den offentliga förvaltningen ger sådan tillgång till data ske på ett samordnat sätt som stärker interoperabiliteten mellan olika informationssystem och AI-modeller, dvs. att de har förmåga att fungera med varandra. Den behöver också ske med beaktande av, och utan att påverka, respektive aktörs rättsliga förutsättningar för att ge tillgång till data.

Den snabba utvecklingen inom AI- och dataområdet innebär att det finns behov av en bred samverkan mellan aktörer med spetskompetens inom olika områden. En långsiktig nationell samverkansstruktur bedöms kunna utgöra ett stöd för den offentliga förvaltningen när tjänster för data eller AI tas fram eller vidareutvecklas. Det kan t.ex. röra sig om stöd för att anpassa tekniska lösningar efter EU-lagstiftning på området eller för medverkan i EU-initiativ som rör tillgång till och delning av data eller träning, validering och testning av data och AI-system. Det kan också handla om att stödja utvecklingen av förvaltningsgemensamma standarder, specifikationer och tjänster samt mer interoperabla system. En nationell samverkansstruktur som stärker dataanvändarnas kompetens och kravställningsförmåga bör också kunna främja den offentliga förvaltningens arbete med att utveckla och upprätthålla kvaliteten på de data som erbjuds. Samverkansstrukturen bör som utgångspunkt kunna fungera som ett stöd för Digg i arbetet med att samordna och stödja den förvaltningsgemensamma digitaliseringen. Den behöver dock också kunna främja svenska offentliga och privata aktörers möjligheter att bilda konsortier och underlätta för svenska aktörer att ansöka om medel från fonder och program inom EU som rör data, AI, beräkningsförmåga, lagring och konnektivitet.

Närmare om uppdraget

Digg ska föreslå hur den nationella samverkansstrukturen bör organiseras, vilka myndigheter och andra aktörer som bör ingå och i vilken utsträckning dessa ska delta. Myndigheten ska också beskriva hur de som ingår i strukturen ska kunna samverka och föra dialog med andra berörda aktörer, från bl.a. näringsliv och akademi.

Samverkansstrukturen ska kunna utgöra ett stöd för den offentliga förvaltningen när tjänster för data eller AI tas fram eller vidareutvecklas. Den bör också kunna främja svenska offentliga och privata aktörers möjligheter att bilda konsortier och underlätta för svenska aktörer att ansöka om medel

från fonder och program inom EU som rör data, AI, beräkningsförmåga, lagring och konnektivitet.

Inom samverkansstrukturen bör det finnas kompetens inom ett flertal områden, bl.a. beräkningskraft, cybersäkerhetstjänster, testning, experimentering och validering, säker identifiering, digitala plånböcker och konnektivitet. Strukturen bör också kunna utökas för att stödja insatser som rör krisberedskap och höjd beredskap.

Samverkansstrukturen ska ha förutsättningar att fungera långsiktigt i syfte att upprätthålla förmågan över tid och samtidigt tillvarata den utveckling som sker på området inom EU.

Digg ska vidare analysera hur de förvaltningsgemensamma förutsättningarna redan på kortare sikt kan förbättras för att ge dataanvändare tillgång till offentliga aktörers data på ett samordnat, säkert och effektivt sätt utan att data överförs. Utifrån analysen ska myndigheten föreslå på vilket sätt nya tekniska och infrastrukturella komponenter och system bör utvecklas, eller hur befintliga komponenter bör vidareutvecklas. Förslaget ska innefatta vilka åtgärder som behövs för att möjliggöra tillgång till data i skyddade miljöer på ett samordnat, säkert och effektivt sätt. Förslaget ska göra det möjligt för den som tillhandahåller data att behålla kontrollen över vilka användare som ges tillgång och vilka AI-modeller som är betrodda att användas. Det bör t.ex. kunna ske genom en vidareutveckling av infrastrukturen Sweden Connect. Det bör också vara enkelt för användare att hitta data och se vilka behörigheter som krävs för att få tillgång. Det skulle exempelvis kunna uppnås genom en vidareutveckling av den gemensamma plattformen Sveriges dataportal.

Digg ska vid utförandet av uppdraget ha en nära dialog med E-hälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Försäkringskassan, Skatteverket, Statistiska centralbyrån, Kungl. biblioteket, Vetenskapsrådet och Integritetsskyddsmyndigheten, i syfte att tillgodogöra sig deras erfarenheter från arbete med frågor som rör tillgång till data och AI-modeller.

I de delar av uppdraget som särskilt rör verksamheten vid universitet och högskolor ska Digg föra dialoger med och beakta synpunkter från lärosäten, Vetenskapsrådet samt andra berörda myndigheter och aktörer. Dialogerna ska särskilt gälla frågor om hantering av data eller projekt för testning,

experimentering och validering av AI-modeller eller ökad beräkningskapacitet.

I uppdraget ingår att uppskatta kostnaderna för den offentliga förvaltningen för de förslag som lämnas och lämna finansieringsförslag.

Under uppdragets genomförande ska Digg hålla sig informerad om och beakta det arbete som bedrivs av Utredningen om integritetsbevarande metoder för en mer datadriven och samverkande förvaltning (Fi 2025:07). Myndigheten ska också hålla sig informerad om uppdraget att möjliggöra en nationell digital infrastruktur för hälsodata (S2024/00100, S2025/00975 [delvis], S2025/00977 och S2025/00980) och beakta eventuella förslag som utredaren lämnar gällande organ med ansvar för tillgång till hälsodata. Digg ska även vid sin redovisning av uppdraget beakta förslagen och bedömningarna i betänkandet Anpassningar till AI-förordningen – Säker användning, effektiv kontroll och stöd för innovation (SOU 2025:101).

På regeringens vägnar

Erik Slottnér

Richard Vesterberg

Kopia till

Statsrådsberedningen/EU
Justitiedepartementet/DÅ, L3, L4 och L6
Utrikesdepartementet/HF
Försvarsdepartementet/CF, MF och ECH
Socialdepartementet/SF och SL
Finansdepartementet/BA, DIS, K, SFÖ och SKA
Utbildningsdepartementet/F och UH
Klimat- och näringslivsdepartementet/BK, KL och NIM
Kulturdepartementet/SNA
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/TM och SPN
Utredningen för integritetsfrämjande teknik i förvaltningen (Fi 2025:07)
Bolagsverket
E-hälsomyndigheten
Försäkringskassan
Integritetsskyddsmyndigheten
Karolinska institutet
Kungl. biblioteket
Lantmäteriet
Linköpings universitet
Nationell akademisk infrastruktur för superdatorer i Sverige
Riksarkivet
Science for Life Laboratories
Skatteverket
Socialstyrelsen
Statistiska centralbyrån
Vetenskapsrådet